رایزنی «ظریف» و «لاوروف» پیش از دیدار با «اشتون»

شرق؛ محمدحسن نجمی: در آستانه دیدار وزیر خارجه ایران و مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، روز جمعه «مسکو» میزبان محمدجواد ظریف بود. او که این‌روزها به رایزنی‌هایش سرعت بخشیده، پس از شرکت در مراسم تحلیف رییس‌جمهوری ترکیه عازم روسیه شد تا مذاکراتی با همتای روس خود داشته باشد؛ صحبت‌هایی که به گفته ظریف به نقش مثبت و فعال روسیه در مذاکرات هسته‌ای کمک کند. وزیر خارجه ایران این هفته قرار است به سه کشور اروپایی «ایتالیا»، «لوکزامبورگ» و «بلژیک» سفر کند که در جریان سفر به بلژیک، دیدار با «کاترین اشتون» در برنامه‌های او قرار دارد. «ظریف» و «لاوروف» پس از هفتمین دیدارشان در یک نشست خبری مشترک شرکت کردند. وزیر خارجه ایران با بیان اینکه «تحریم‌ها ابزاری غیرقانونی برای فشار بر ایران هستند»، گفت: «تحریم‌ها با قوانین بین‌المللی در تضاد بوده و هیچ نتیجه‌ای به همراه نخواهند داشت.» ظریف با اشاره به اینکه «برنامه هسته‌ای ایران به دلیل تحریم‌ها کاهش پیدا نکرده است» افزود: «هدف از مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ رفع ابهامات از صلح‌آمیزبودن برنامه هسته‌ای ایران است.» «سرگئی لاوروف» وزیر خارجه ۶۴ساله روسیه نیز در این کنفرانس خبری با تایید حق غنی‌سازی ایران، گفت: «در مذاکرات هسته‌ای تلاش می‌کنیم منافع تمام طرف‌ها به‌صورت عادلانه‌ای محقق شود.» او به بحران سوریه نیز پرداخت و گفت که تنها راه‌حل برای این بحران، راه‌حل سیاسی است.

پیش از نشست خبری و در جریان دیدار دو طرف، «ظریف» با اشاره به اینکه روابط ایران و روسیه شامل مسایل هسته‌ای، روابط دوجانبه و موضوعات دیگر است، گفت: «از مواضع روسیه در موضوع هسته‌ای قدردانی می‌کنیم.» ظریف ادامه داد: «روسای‌جمهوری ایران و روسیه برای ما نقشه راه و یک رابطه درازمدت ترسیم کرده‌اند و ما موظف به پیگیری آن به‌نفع دو ملت و صلح جهانی هستیم.» اما سخنان «لاوروف» پس از دیدار با «ظریف» بیشتر از جنس مسایل منطقه‌ای بود. او با بیان اینکه «در هرگونه راه‌حل بین‌المللی برای سوریه باید ایران مشارکت داشته باشد»، گفت: «ما با ایران در این رابطه که حل‌وفصل مساله سوریه راه‌حل سیاسی دارد اشتراک‌نظر داریم.» این سومین‌مرتبه است که «ظریف» به مسکو می‌رود و در مجموع هفتمین دیدار این دو دیپلمات است. بامداد جمعه و پس از ورود «ظریف» به مسکو، او گفت که «موضوع هسته‌ای وارد مرحله حساسی شده است.» «ظریف» ادامه داد: «با چشم‌اندازی که در مورد همکاری‌های هسته‌ای میان دو کشور ایران و روسیه وجود دارد، انتظار داریم مسکو نقش فعال و مثبت خود در مذاکرات هسته‌ای را که همواره دارای این نقش بوده است، تقویت کند و برای رسیدن به راه‌حل، کمک جدی به روند مذاکرات انجام دهد.» در آخرین دور از مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ که به «وین ۶» معروف است، وزرای خارجه آلمان، انگلیس، فرانسه و آمریکا برای رایزنی به «وین» سفر کردند اما همتایان چینی و روس «ظریف»، نیازی به حضور در پایتخت اتریش ندیدند.

همچنین وزیر خارجه ایران نقش روسیه در مذاکرات هسته‌ای را «فعال» و «مثبت» ارزیابی کرد و گفت: «روسیه هم به‌عنوان عضو ۱+۵ و هم به‌عنوان کشوری که ایران بیشترین همکاری هسته‌ای را با آن دارد، روابط فعالی در حوزه هسته‌ای در آینده با ایران خواهد داشت.» در همین حال سایت سفارت ایران در روسیه از دیدار معاونان سازمان‌های انرژی اتمی ایران و روسیه در مسکو خبر داد. «بهروز کمالوندی» معاون راهبردی و امور مجلس و بین‌الملل سازمان انرژی اتمی ایران که در راس هیاتی به مسکو سفر کرده است با «نیکلای اسپاسکی» معاون روس اتم دیدار و رایزنی کرد.

گفتنی است روز پنجشنبه و پیش از ورود وزیر خارجه ایران به مسکو، وزارت خارجه روسیه در بیانیه‌ای اعلام کرد: «با توجه به گفت‌وگوهای بین‌المللی در مورد برنامه هسته‌ای ایران امکان لغو تحریم‌ها علیه این کشور افزایش یافته است.» به گزارش «ایسنا» و به نقل از «رویترز» وزارت‌خارجه روسیه همچنین از تمام کشورهای درگیر در مذاکرات هسته‌ای خواست تا اراده سیاسی‌شان را برای دستیابی به توافق نهایی نشان دهند. این وزارتخانه با اعلام اینکه روسیه هنوز امیدوار است توافق جامع نهایی تا ضرب‌الاجل ۲۴نوامبر (سوم آذر) حاصل شود، ادامه داد: «باوجود روند بسیار سخت مذاکرات هسته‌ای امکانی به وجود آمده که بر اساس آن می‌توان تمام حقوق هسته‌ای ایران را به‌عنوان یک‌عضو معاهده ان‌پی‌تی به شکل رضایت‌بخشی تحقق بخشید، ازجمله حق غنی‌سازی اورانیوم و لغو کامل تحریم‌های بین‌المللی.»

جهانگیر کرمی؛ کارشناس روابط بین‌الملل بررسی کرد

احتیاط و دغدغه‌های روسیه در مذاکرات هسته‌ای

نزدیکی مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ تا چه اندازه سفر وزیر خارجه ایران به مسکو را تحت‌تاثیر قرار داده است؟

سفر آقای ظریف به مسکو از چندجهت اهمیت دارد. به غیر از اهمیت مباحث مذاکرات هسته‌ای، اجلاس سازمان همکاری‌های شانگهای در دوهفته آینده، کنفرانس سران کشورهای ساحلی خزر در هفته نخست مهرماه، موضوعات دوجانبه و منطقه‌ای ازجمله بحران سوریه و همچنین مبارزه با تروریسم و افراط‌گرایی از جمله موارد مهم در این سفر است. همچنین تلاش وزیر خارجه در سفر مسکو این است که روس‌ها را وادار کند نقشی مثبت در مذاکرات هسته‌ای برای حل‌وفصل آن بازی کنند.

آیا عدم حضور وزیر خارجه روسیه در وین۶ را می‌توان به‌عنوان نقش مثبت روسیه در مذاکرات درنظر گرفت؟

نباید فراموش کرد که روسیه هم در کنار غرب برای کنترل برنامه هسته‌ای ایران، به قطعنامه‌های تحریمی ایران در شورای امنیت رای مثبت داده است. از طرفی هم سعی دارد تا از اقدام نظامی علیه ایران به بهانه برنامه هسته‌ای جلوگیری کند. ایران هم این ماه‌ها به‌دنبال مذاکرات ژنو، به‌طور موقت محدودسازی در غنی‌سازی را پذیرفته است و روند کلی روابط و تعاملات هم نشان می‌دهد که روابط ایران و غرب در شرف بهبودی است. دیدگاه‌های سیاست خارجی رییس‌جمهور محترم و همچنین عملکرد ایران در سیاست خارجی و واکنش‌هایی که غرب نشان داده است می‌تواند نگرانی‌هایی را در دولت روسیه ایجاد کند. از جمله تفکر حاکم بر دولت آمریکا به خصوص تیم اوباما مبنی بر همکاری با ایران که باعث شده نگاه روسیه تغییر کند. نگاه روس‌ها در این موضوعات، در چارچوب واقعگرایی کلاسیک است و حل‌وفصل هر موضوعی را در مسایل بین‌المللی در ارتباط با منافع ملی خودشان می‌بینند. به نظر می‌رسد که روس‌ها در به‌نتیجه‌رسیدن مذاکرات هسته‌ای در این شرایط، منافع ویژه‌ای برای خود نمی‌بینند، اما در عین حال این به معنی کارشکنی آشکار روس‌ها نیست. آنها لزومی نمی‌بینند که برای به‌نتیجه‌رسیدن مذاکرات ایران و گروه ۱+۵ تلاش ویژه‌ای کنند، اما آشکارا هم مخالفتی نخواهند کرد.

آیا عدم تلاش ویژه را می‌توان به بحران اوکراین نسبت داد؟

مساله این است که مشکلات روسیه با غرب بر سر مساله اوکراین، افزایش داشته است و باعث شده تا روسیه از جانب غرب در معرض تحریم و فشار مضاعف قرار گیرد. این مساله باعث شده تا روسیه از حل مشکلات کشورهایی که با غرب چالش دارند، نگران شود، چرا که معتقد است حل‌وفصل موضوعات باعث انزوا و تنهایی مسکو خواهد شد. باز هم باید اشاره شود که این به معنی کارشکنی روس‌ها نخواهد بود ولی استقبالی هم از به‌نتیجه‌رسیدن نمی‌کند. روسیه خط‌قرمزش برای برنامه هسته‌ای ایران نظامی‌شدن آن است، اما در حال حاضر بر این باور است که اگر این مساله بین ایران و غرب حل شود، تبعات خوشایندی برای آنها نخواهد داشت. ازجمله این تبعات می‌توان به بحث «انتقال انرژی به اروپا از سوی ایران» و «همکاری‌های ایران و غرب در برخی مسایل منطقه‌ای و احتمال تداوم آن همکاری‌ها تا مناطق مجاور روسیه» اشاره کرد. آنها نگران این هستند که اگر ایران و غرب به نتیجه برسند، تهران نیاز انرژی غرب را تامین کند که در این صورت در پنج‌سال آینده غرب می‌تواند فشار زیادی به روسیه وارد کند. نگرانی دیگر روس‌ها نسبت به تبدیل محور ایران و روسیه در مسایل منطقه‌ای به محور ایران و غرب است. همچنین نوع نگاه برخی محافل فکری در ایران (که نگاه به غرب مثبت‌تر از نگاه به روسیه است) باعث شده تا روس‌ها نه نگاه مثبتی به موضوع هسته‌ای داشته باشند و نه به نتیجه رسیدن آن، در اولویت سیاست خارجی‌شان باشد.

این نوع نگاه روس‌ها باعث نمی‌شود که آنها در مذاکرات شرکت نکنند یا نقششان را ضعیف کنند؟

روس‌ها اگر از مذاکرات کنار بکشند و غربی‌ها با ایران به توافق برسند، نقششان در این مذاکرات را از دست می‌دهند، چرا که شرکت در مذاکراتی مانند مذاکرات هسته‌ای از پارامترهای قدرت‌های جهانی روسیه است و همچنین نمی‌خواهد که مذاکرات هسته‌ای به محفل ایران و کشورهای غربی تبدیل شود و می‌خواهد نقش خود را حفظ کند. از سوی دیگر اگر شرکت نکنند، از طرف ایران به‌عنوان یک کشور غیرقابل اعتماد شناخته می‌شوند. بنابراین مسکو این نگاه را دارد که باید در آن جمع مذاکره‌کننده حضور داشته باشد، هرچند که ضرورتی برای تلاش و نگاه مثبت به این ماجرا ندارند. از نظر کرملین، تداوم مذاکرات بهترین راه موجود است؛ به طوری که نه مذاکرات به نتیجه برسد و نه بحران تشدید شود.

دیپلماسی

رییس‌جمهوری فرانسه خبر داد

احتمال دعوت ایران به کنفرانس جهانی علیه «داعش»

● **شرق:** احساس خطر تکفیری‌های «داعش» به کاخ الیزه هم رسید. «فرانسوا اولاند»، رییس‌جمهوری فرانسه از احتمال دعوت ایران به کنفرانسی برای بررسی چگونگی مقابله با «داعش» و به‌کارگیری اقدامی مشترک برای مقابله با آن سخن گفت. به گزارش «ایسنا» او که پیش‌تر پیشنهاد برگزاری کنفرانس برای بررسی راه‌های مقابله با تکفیری‌های داعش را داده بود، گفت که دعوت ایران برای شرکت در این کنفرانس را مورد بررسی قرار می‌دهد. به نوشته روزنامه «وال‌استریت‌ژورنال»، رییس‌جمهوری فرانسه در این‌باره گفت: «ایران می‌تواند یکی از اعضای این کنفرانس برای بررسی چگونگی مقابله با شورشیانی باشد که خود را «دولت اسلامی» می‌نامند. اگرچه فرانسه هنوز ایران را برای برنامه هسته‌ای‌اش تحت فشار قرار می‌دهد.» «اولاند» در گفت‌وگو با سفیران فرانسه یادآور شد: «این یک حقیقت است که بحران عراق نشان داده تمایلات ما همیشه در مسیرهای جداگانه‌ای قرار ندارند.»

روایت چندباره متکی از برکناری‌اش

● **فارس:** منوچهر متکی در برنامه «شناسنامه» درباره برکناری خود در جریان سفر سنگال گفت: «آن روز ساعت ۱۰صبح وقت گذاشتند که ما به دفتر رییس‌جمهور برویم. آن قرار تغییر کرد و گفتند مثلا این ۱۰ شده ساعت ۲، ساعت ۲ تغییر کرد رسید به ساعت ۵ و ساعت ۵ تغییر کرد و شد ساعت ۹ که من ۹ شب رفتم در حالی که ۲ صبح هم پرواز داشتم و یک‌ساعت در دفتر رییس‌جمهور نشستم تا ۱۰شب.» او ادامه داد: «برای من مشخص شد که در جلسه‌ای سه‌نفره آقای احمدی‌نژاد، آقای رحیمی و آقای مشایی با هم هستند و برخی از خبرها این بود که احتمالا در رابطه با ما صحبت می‌کردند. آقای احمدی‌نژاد ساعت ۱۰ آمدند و من توضیح مختصری را به ایشان دادم. البته از سیاست خارجی مانند جلسات دیگر که با هم داشتیم انتقادهایی هم کردند. این اظهارات که به من گفته شده نروید و من اصرار داشته‌ام که بروم و بعد گفته‌ام حالا این سفر را بروم و برگردم، اساسا واقعیت ندارد. ایشان در آن دیدار نه به من گفتند که به سنگال نروید و نه گفتند که شما مثلا دیگر وزیر خارجه نیستید. البته قبلا این حرف را وقتی که از شرم‌الشیخ به تهران آمده بودیم، به من زده بودند.»

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir

پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● **گلایه جانبازان گرگانی:** شرکت تعاونی جانبازان استان گلستان با گذشت ۱۴سال، از سهامداران و جانبازان جنگ‌تحمیلی پول گرفته‌اند، اما متاسفانه به علت ضعف‌های مدیریتی نتوانسته‌اند سود یا اصل پول را به صاحبانشان برگردانند. گروهی از جانبازان اعتراض خود را به اطلاع مدیرعامل رسانده‌اند. او هم فقط وعده می‌دهد و شرکت تعاونی را به ورشکستگی کشانده است. از این‌رو ضرورت دارد مسوولان قضایی به موضوع رسیدگی کنند و پول‌های سهامدارن و جانبازان را به آنان بازگردانند.

یکی از جانبازان و سهامداران گرگان

● انتقادی از روزنامه داشتم. مدتی است که روزنامه به‌نظرات خوانندگان خود اهمیتی نمی‌دهد. من خودم بارها در ارتباط با مطالبی که از آنها احساس نارضایتی می‌کردم مطلب گذاشتم ولی شما حتی آن را چاپ نکردید. از فونت روزنامه تا کیفیت روزنامه گلایه کردم، در ارتباط با تبلیغات تمام‌صفحه‌ای که در روزنامه چاپ می‌کنید انتقاد کردم ولی باز هم توجهی نکردید. چند روز پیش ویژه‌نامه‌ای درخصوص جام‌جهانی چاپ کردید که سه‌هزارتومان هم قیمت آن بود. بهتر نبود این ویژه‌نامه به‌صورت جداگانه در اختیار مخاطبان قرار می‌گرفت؟ من توان پرداخت سه‌هزارتومان را دارم ولی هدف از خرید و خواندن روزنامه «شرق» مطالب آن است نه دیدن چند عکس.

● **گربه‌های مزاحم:** گربه‌های محله ما امان ساکنان را بریده‌اند به‌طوری که چنانچه لحظه‌ای در خانه‌ای باز بماند، چند گربه داخل خانه رفته و مشکلات فراوانی را ایجاد می‌کنند. نشانی ما بزرگراه آهنگ، خیابان عارف‌شمالی، کوچه نیکزاد است. از مسوولان شهرداری منطقه۱۴ تقاضا داریم به این موضوع رسیدگی کنند.

ابیانه از تهران

● جذب دانشجو توسط دانشگاه آزاد و دانشگاه پیام‌نور باید مهار شود. جذب دانشجو در دانشگاه‌های ایران باید با حساب و کتاب صورت گیرد نه بدون معیار و سنجشی، به جذب دانشجو توسط دانشگاه آزاد و پیام‌نور بدون کنکور سراسری باید پایان داده شود. عدالت آموزشی این است که همه از طریق کنکور سراسری و به‌صورت منطقی و معتدل وارد دانشگاه شوند.

● حدود دوهفته پیش به تنگه‌واشی رفته بودم، بسیار متاثر شدم. مقدار زباله در آنجا بیداد می‌کرد. امیدوارم هم مسوولان و هم خود مردم به فکر باشند.

دبیربازنشسته